

Téma:

**SZAKPOLITIKAI TANULMÁNY –
EURÓPAI UNIÓS
TÁMOGATÁSOK ELOSZTÁSA ÉS
LEHÍVÁSA**

Időszak:

2013. április

Dátum:

2014. május 15.

SZÁZADVÉG
ALLOTTVÁNY

SZÁZADVÉG
gazdaságkutató zrt.

STRATEGOPOLIS
KÖZMETROPOLITAI TANULMÁNYOK ÉS TUDÁSMENEDZSMENT

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú
szerződés teljesítésére készült.

Tartalom

Vezetői összefoglaló.....	1
1. Monitoring	3
1.1 Az Új Széchenyi Terv forrásabszorpció adatai	3
1.2 Norvég Alap felfüggesztése	9
1.3 Operatív programok elfogadása	11
2. Elemzések	13
2.1 Korlátozás az uniós forrásokra	13

Vezetői összefoglaló

Április végi adatok szerint a 2007-2013-as időszakban rendelkezésre álló uniós források 67 százalékát sikerült már kifizetni. A megítélt és leszerződött összeg már meghaladja a teljes forrást – amire az esetlegesen visszahulló források vagy elakadó projektek miatt felmerülő forrásvesztési kockázat elkerülése miatt van szükség.

A heti kifizetések átlaga az év első négy hónapjában 28 Mrd forint volt, miközben április hónapban átlagosan 33 milliárd forintos volt a heti kifizetés mértéke. 8152 milliárd forintos hét éves kerettel számolva továbbra is hasonló ütemű kifizetésekre lenne szükség a teljes abszorpcióhoz.

A közreműködő szervezetek átalakításának határideje 2014. április 15. volt. A fenti adatokban még nehezen kivehető az átállás miatti valószínűsíthető lassulás, a jelenleg rendelkezésre álló adatsor éppen az átszervezés záró dátumának hetében ér véget. Fontos kérdés, hogy a közreműködő szervezetek integrálását követően milyen gyorsan tud felállni az új intézményrendszer, milyen mennyiségű és minőségű humán erőforrással folytatja a 2007-2013-as források kezelését. Továbbra is azzal számolunk, hogy az intézményrendszer átalakításával valószínűsíthetően nőnek átmenetileg az eljárásrendi átfutási idők.

A Partnerségi Megállapodást a kormány 2014. március 7-én nyújtotta be. Az elfogadott közösségi jogszabály értelmében dátumot követően a tagállamnak három hónap áll rendelkezésére, hogy az operatív programokat is benyújtsa. Ez a határidő június 7-én jár le. A magyar kormány várhatóan május közepén elfogadja az operatív programokat és azokat formálisan is előkészíti a Bizottságnak történő benyújtásra. Információnk szerint ugyanakkor május 13-án megérkezett a Bizottság véleménye a Partnerségi Megállapodásról. Elképzelhető, hogy az észrevételek kihatással lesznek a korábban elkészült Partnerségi Megállapodáshoz igazított operatív programokra is, azokat át kell majd dolgozni.

A Bizottság április 16-án kelt levele szerint átmenetileg nem fogadják a magyarországi uniós kifizetések után keletkező számlákat. Április végén, sajtóhírekre reagálva Csepreghy Nándor, a Miniszterelnökség fejlesztéspolitika kommunikációjáért felelős helyettes államtitkára jelentett be, hogy az *„Európai Bizottság azt kérte, hogy a magyar kormány április 15-e után ne küldjön számlákat”*. A Bizottság ezzel az uniós források kifizetésében közreműködő hazai intézményrendszer utóbbi hónapokban történt átalakítására reagált, bár a számlák brüsszeli befogadásának korlátozására vonatkozó állásfoglalás részleteiben nyilvánosan nem ismert.

A számlák be nem fogadása nem jelenti azt, hogy a kedvezményezettek nem jutnak forráshoz. A támogatások a központi költségvetést terhelik és a kormány utófinanszírozás keretében kapja majd meg ezeket az összegeket Brüsszeltől. A „felfüggesztés” miatt tehát a magyar költségvetésnek kell átmenetileg finanszíroznia az uniós projekteket. Ennek

nagyságrendje csak az eddigi heti kifizetések alapján becsülhető. Az első negyedéves 25-30 milliárd forintos heti kifizetéssel számolva két hónapos egyeztetés 250 milliárd forintos kiadással jár átmenetileg a költségvetésnek. Elhúzódó tárgyalás esetén ez az összeg tovább emelkedhet.

A számlák brüsszeli benyújtását korlátozó intézkedés mellett kockázatot jelent az intézményrendszer átalakítása miatti tényleges végrehajtási késedelem is. A közreműködő szervezetek feladatait április 15-ig kellett a tárcákba integrálni. Kérdéses és előre nehezen látható, hogy a humán erőforrás mekkora hányada marad az intézményrendszeren belül a változó javadalmazási és besorolási feltételek miatt. Külön figyelmet érdemel, hogy szakterületenként (pl. gazdaságfejlesztés) vagy eljárásrendi szakaszonként (pl. kifizetések) felfedezhetők-e kritikus pontok, ahol a fluktuáció elhúzódó problémákat vethet fel.

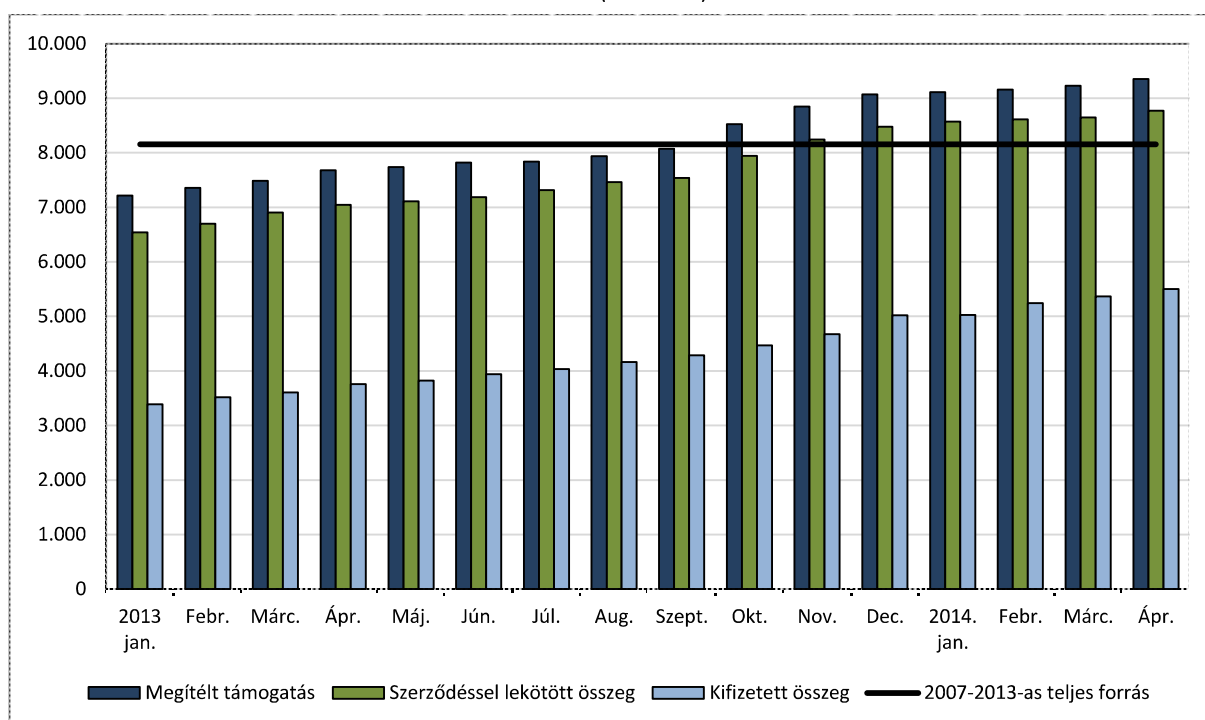
Májusban a Norvég Alapokat felfüggesztéséről döntött a Norvég kormány. A Norvég Királyság Külügyminiszterének közleménye szerint Norvégia, Lichtenstein és Izland az EGT és Norvég Alapok további magyarországi kifizetéseinek felfüggesztéséről döntött. . A Norvég kormány álláspontja szerint elvárása, a programok lebonyolításával és monitorozásával kapcsolatos teendőket a magyar központi államigazgatás szerveknek kell végezniük. Álláspontjuk szerint a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. – bár állami tulajdonában áll, de attól szervezetileg független – nem felel meg ezeknek az elvárásoknak. Az EGT és Norvég Alapok összesen 40 milliárd forintos kerettel gazdálkodnak a 2009-2014-es időszakban. A felfüggesztés nem érinti a közvetlen brüsszeli koordináció alatt működő Norvég Civil Támogatási Alapot és az Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz című programot.

1. Monitoring

1.1 Az Új Széchenyi Terv forrásabszorpció adatai¹

Április végi adatok szerint a 2007-2013-as időszakban rendelkezésre álló uniós források 67 százalékát sikerült már kifizetni. A megítélt és leszerződött összeg már tavaly november óta meghaladja a teljes forrást – amire az esetlegesen visszahulló források vagy elakadó projektek miatt felmerülő forrásvesztési kockázat elkerülése miatt van szükség.

1. ÁBRA: MEGÍTÉLT TÁMOGATÁSOK, SZERZŐDÉSSEL LEKÖTÖTT ÖSSZEGEK ÉS KIFIZETÉSEK AZ ADOTT HÓNAP VÉGÉN (MRD FT)

Forrás: EMIR

Márciusi adatok szerint a negyedéves tervhez képest a KÖZOP kifizetések alakultak a legkedvezőbben (negyedéves terv 211 százaléka teljesült), míg a legkedvezőtlenebb adatot az ÁROP produkálta (41 százalék). A pályázati meghirdetésre vonatkozó terveket a DDOP-ban (144%), míg a kötelezettségvállalási terveket az ÉAOP-ban (537%) sikerült túlteljesíteni. Összességben a meghirdetések 60 százaléka, kötelezettségvállalás 41 százaléka, a kifizetéseknek pedig 125 százaléka teljesült az első negyedévben.

¹ A fejezet elkészítéséhez a Miniszterelnökség Monitoring és Értékelési Főosztály szolgáltatott EMIR adatokat.

1. TÁBLÁZAT: ELSŐ NEGYEDÉVES HIRDETÉSI TERVEK ÉS AZOK TELJESÜLÉSE

OP	Hirdetési terv 2014. I. negyedév (Mrd FT)	Hirdetési tény 2014. I. negyedév (Mrd FT)	Teljesítés % (tény/terv)
GOP	4	0	0%
KEOP	4,4	0	0%
KÖZOP	-	0,6	-
TÁMOP	9,57	3,87	41%
TIOP	3,5	1,7	49%
DAOP	-	2,22	-
DDOP	1,58	2,28	144%
ÉAOP	0,5	0,5	100%
KDOP	1,58	2,43	150%
NYDOP	-	1,45	-

Forrás: EMIR

Az első negyedévben összesen 15 milliárd forintnyi forrást hirdettek meg, a kötelezettségvállalás 75 milliárd forint volt, míg a kifizetések 367 milliárd forintot tettek ki.

2. TÁBLÁZAT: KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSI TÉNY SZÁMOK ÉS TERVEK ARÁNYA AZ ELSŐ NEGYEDÉVBEN

OP	Kötelezettségvállalási terv 2014. I. negyedév	Kötelezettségvállalás tény 2014. I. negyedév	Teljesítés % (tény/terv)
ÁROP	0	0,46	-
EKOP	0,1	0,04	40%
GOP	0	10,45	-
KEOP	48,7	22,88	47%
KÖZOP	0	5,94	-
TÁMOP	83,55	4,92	6%
TIOP	14,62	0,01	0%
VOP	3	4,33	144%
DAOP	5,15	0,44	9%
DDOP	1,96	2,35	120%
ÉAOP	0,3	1,61	537%
ÉMOP	4,92	2,06	42%
KDOP	3,11	2,55	82%
KMOP	14,7	12,35	84%
NYDOP	5,76	5,28	92%

Forrás: EMIR

A kifizetések a tervekhez képest a GOP, KÖZOP, DAOP, ÉMOP, KDOP és KMOP programoknál haladták meg a tervezett összeget. Legnagyobb mértékben a KÖZOP-ban (40,1 Mrd Ft) és a TÁMOP-ban (17,1 Mrd Ft) nőttek a kifizetések az előző hónaphoz képest.

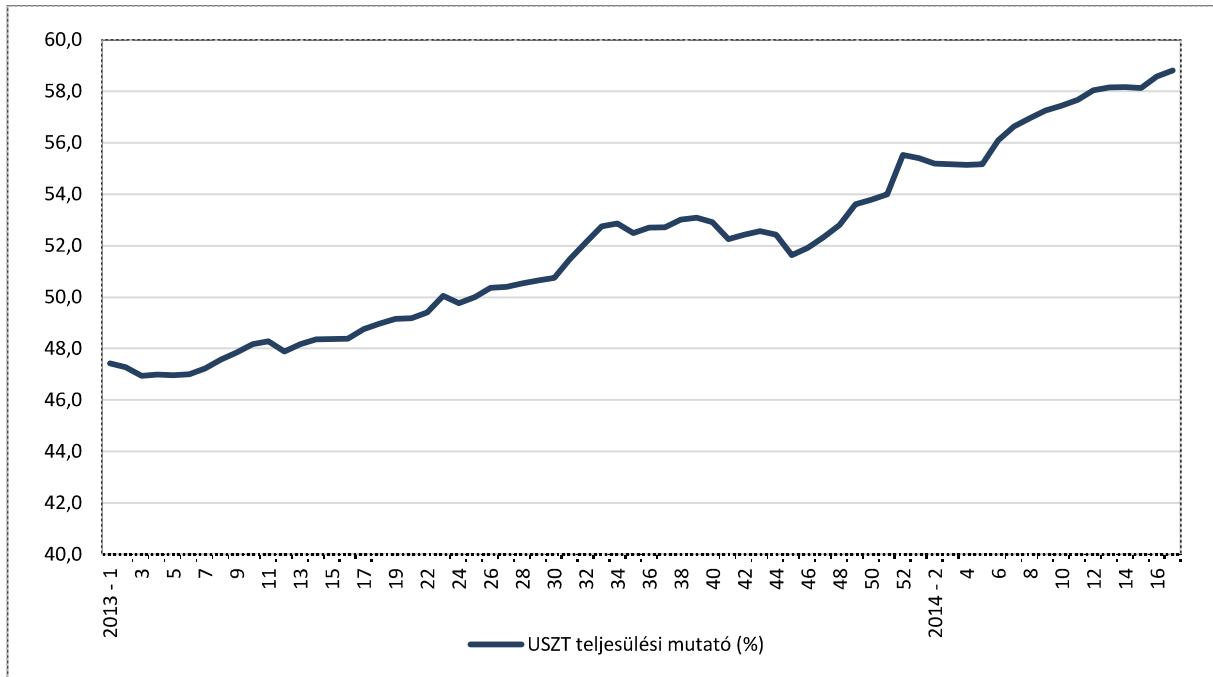
3. TÁBLÁZAT: KIFIZETÉSI TÉNY SZÁMOK ÉS TERVEK ARÁNYA AZ ELSŐ NEGYEDÉVBEN (SZÁZALÉK)

OP	Kifizetési terv 2014. I. negyedév	Kifizetési tény 2014. I. negyedév	Teljesítés % (tény/terv)	Bennálló számlaállomány március 31-én (Mrd FT)
ÁROP	2,7	1,1	41%	2,3
EKOP	6,9	6,48	94%	6,3
GOP	23,5	41,44	176%	60,7
KEOP	79,36	63,56	80%	33,3
KÖZOP	66,83	141,32	211%	108,3
TÁMOP	43,81	43,19	99%	26,8
TIOP	21,98	18,25	83%	8,5
VOP	3,59	2,91	81%	1,2
DAOP	6	6,26	104%	5,5
DDOP	6,02	5,89	98%	3,7
ÉAOP	9,56	7,8	82%	6,7
ÉMOP	4,92	6,56	133%	7,8
KDOP	5,24	6,95	133%	5,3
KMOP	8,33	12,96	156%	15,6
NYDOP	3,72	2,11	57%	3,4

Forrás: EMIR

Az ÚSZT teljesülési mutatója a 17. hét végén 58,8 százalék volt, azaz a megítélt támogatások közel 60 százalékát sikerült kifizetni az első negyedév végéig.

2. ÁBRA: ÚSZT TELJESÜLÉSI MUTATÓ (HETI RÉSZLETEZETTSÉGGEL)

Forrás: EMIR

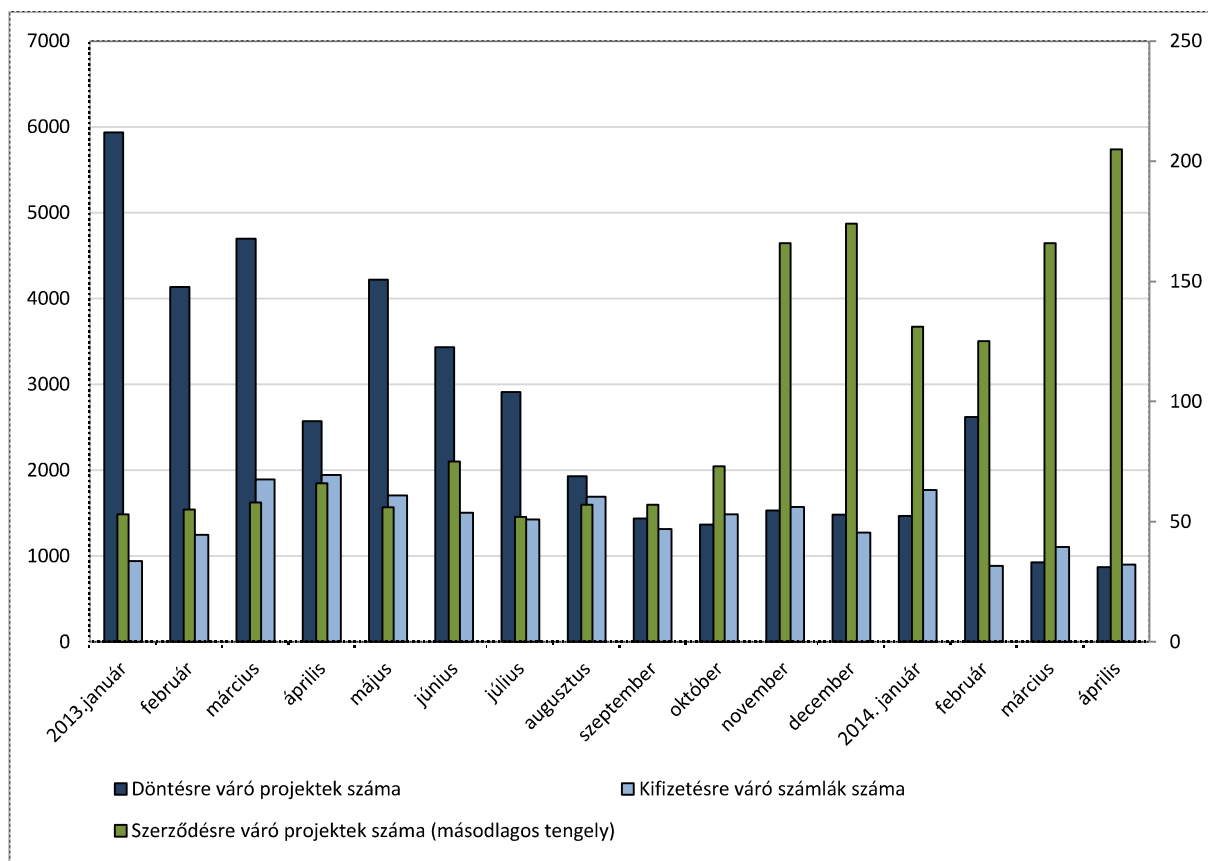
Megjegyzés: ÚSZT teljesülési mutató: Kifizetett összeg és megítélt támogatás hányadosa

Az átlagos átfutási idők – a döntési átfutási idő kivételével - 2014. áprilisban nem változtak jelentősen a korábbi hónapokhoz képest. A döntés átfutási idő kiemelt projekteknel (az év eleji 112 napról 120 nap fölé emelkedett) és a pályázatos projekteknel is nőtt (152 napról megközelítette a 160 napot). A közreműködő szervezetek átalakításával ugyanakkor az átfutási idők emelkedésére lehet számítani a következő havi adatoknál.

Közreműködő Szervezeteként vizsgálva a szerződéskötések átlagos átfutási ideje jelentős szórást mutat. Kiemelt projekteknel a legmagasabb érték az ESZA, legalacsonyabb pedig a DDRFÜ, pályázatos projekteknel pedig a leghosszabb átfutási idő a NORDA-nál, míg a legalacsonyabb a DDRFÜ-nél tapasztalható.

Április végén márciushoz képest csökkent a négy hétnél hosszabb ideje kifizetésre váró számlák száma. Míg korábban 1103 számla állt egy hónapnál hosszabb ideje a közreműködő szervezeteknel, addig április végén ez az érték 900 közelébe süllyedt. Ezen számlák legnagyobb része továbbra is a Mag Zrt-nél található. A döntésre váró projektek száma ugyancsak csökkent (927-ről 870-re), míg a szerződésre váró projektek száma emelkedett (166-ról 205-re).

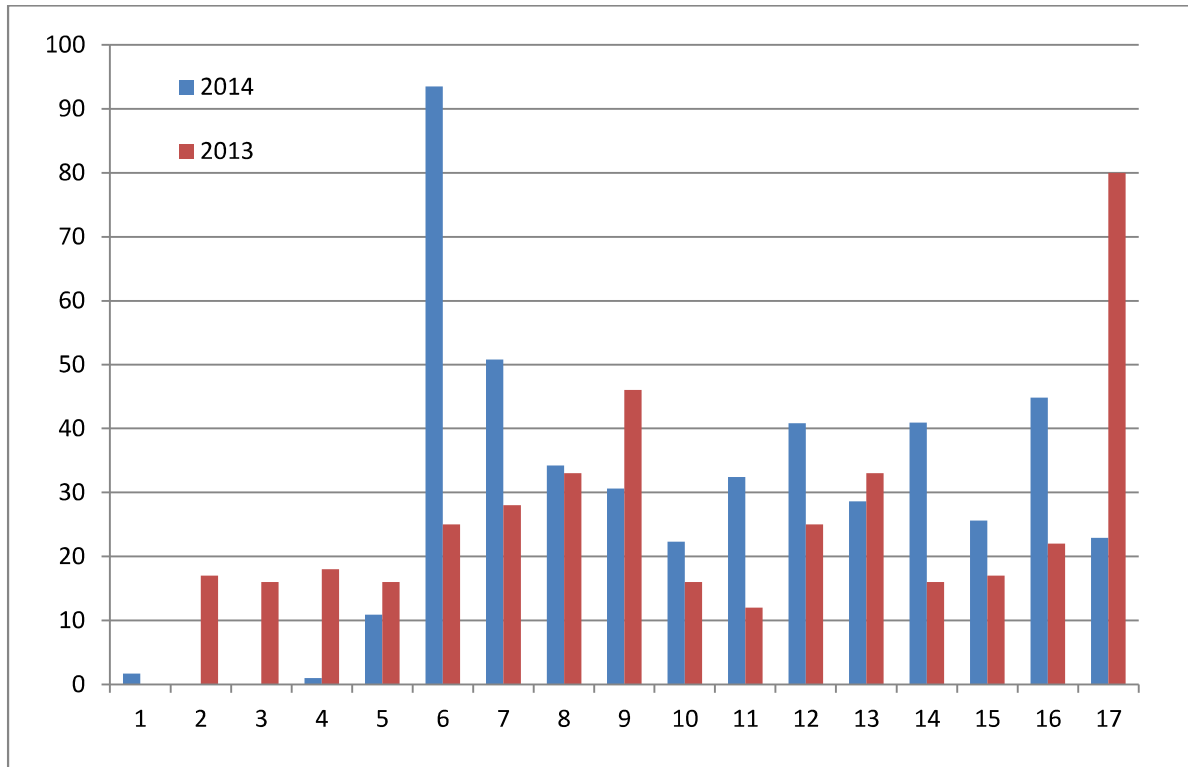
3. ÁBRA: A FŐBB ELJÁRÁSI HATÁRIDŐKET LEGALÁBB NÉGY HÉTTEL TÚLLÉPŐ PROJEKTEK, SZÁMLÁK SZÁMA
(DB)

Forrás: EMIR

A tartósan döntésre váró projektek száma egyértelműen csökkent 2013-ban, míg a kifizetésre váró számlák száma hullámzó képet mutatott. A decemberi adatokhoz képest egyértelmű emelkedés figyelhető meg januárban, majd februárban és márciusban némileg csökkent a várakozó számlák száma (2000-es szintről 1000 körüli szintre). A szerződésre váró projektek száma novemberben ugrott meg (a MAG Zrt. valamint az NKEK által kezelt projekteknél nőtt a szerződéssel egy hónapnál hosszabb ideje nem rendelkező projektek száma) és azóta nem tudott tartósan csökkenni, számuk az első negyedévben tovább emelkedett.

4. ÁBRA: HETI KIFIZETÉSEK ALAKULÁSA 2013-BAN ÉS 2014-BEN (MRD FT)

Forrás: EMIR

A heti kifizetések átlaga az év első négy hónapjában 28 Mrd forint volt. Az utolsó négy hetet, áprilist számításba véve ugyanakkor még kicsit javult is a kifizetési ütem, hiszen mértéke 33 Mrd forintra emelkedett 8152 milliárd forintos hét éves kerettel számolva továbbra is hasonló ütemű kifizetésekre lenne szükség a teljes abszorpcióhoz.

A közreműködő szervezetek átalakításának határideje 2014. április 15. volt. A fenti adatokban még nehezen kivehető az átállás miatti valószínűsíthető lassulás, a jelenleg rendelkezésre álló adatsor éppen az átszervezés záró dátumának hetében ér véget. Fontos kérdés, hogy a közreműködő szervezetek integrálását követően milyen gyorsan tud felállni az új intézményrendszer, milyen mennyiségű és minőségű humán erőforrással folytatja a 2007-2013-as források kezelését.

Továbbra is azzal számolunk, hogy az intézményrendszer átalakításával átmenetileg nőnek az eljárásrendi átfutási idők.

1.2 Norvég Alap felfüggesztése

A Norvég Királyság Külügyminiszterének közleménye² szerint Norvégia, Lichtenstein és Izland az EGT és Norvég Alapok további magyarországi kifizetéseinek felfüggesztéséről döntött. Az indoklás szerint ennek oka, hogy a „magyar kormány az alapok lebonyolításáért és monitorozásáért felelős ún. Nemzeti Kapcsolattartót a központi államigazgatáson kívülre helyezte”. A közlemény szerint ez a korábban, 2011-ben megkötött³ egyezmények megszegését jelenti.

2014. január 1-től a Norvég Alapok kezelését a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. vette át a korábban az NFÜ keretei között működő Nemzeti Együttműködési Programok Irányító Hatóságtól. Az EGT és Norvég Alapok összesen 40 milliárd forintos kerettel gazdálkodnak a 2009-2014-es időszakban. A forrás az alábbi célok mentén hasznosítható:

- kétoldalú kutatási együttműködés;
- zöld ipari innováció;
- népegészségügy;
- Norvég Civil Támogatási Alap;
- veszélyeztetett gyerekek és fiatalok;
- kulturális és természeti örökség;
- energiahatékonyság;
- intézményfejlesztési együttműködés;
- megújuló energia;
- alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz;
- ösztöndíjak;
- méltányos munka és háromoldalú párbeszéd;
- kétoldalú kapcsolatok nemzeti szintű alapja.

A felfüggesztés nem érinti a közvetlen brüsszeli koordináció alatt működő Norvég Civil Támogatási Alapot és az Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz című programot. Ezek együttes kerete nem haladja meg a 7 milliárd forintot.

A Norvég és EGT finanszírozási mechanizmusok intézményrendszerét a következő ábra szemlélteti. A Norvég kormány álláspontja szerint a korábban elfogadott intézményi keretek összhangban állnak a többi kedvezményezett országban kialakított rendszerrel, valamint elvárásuk, hogy a programok lebonyolításával és monitorozásával kapcsolatos teendőket a magyar központi államigazgatás szerveihez kell kerülniük. Álláspontjuk szerint a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. – bár állami tulajdonában áll, de attól szervezetileg független –

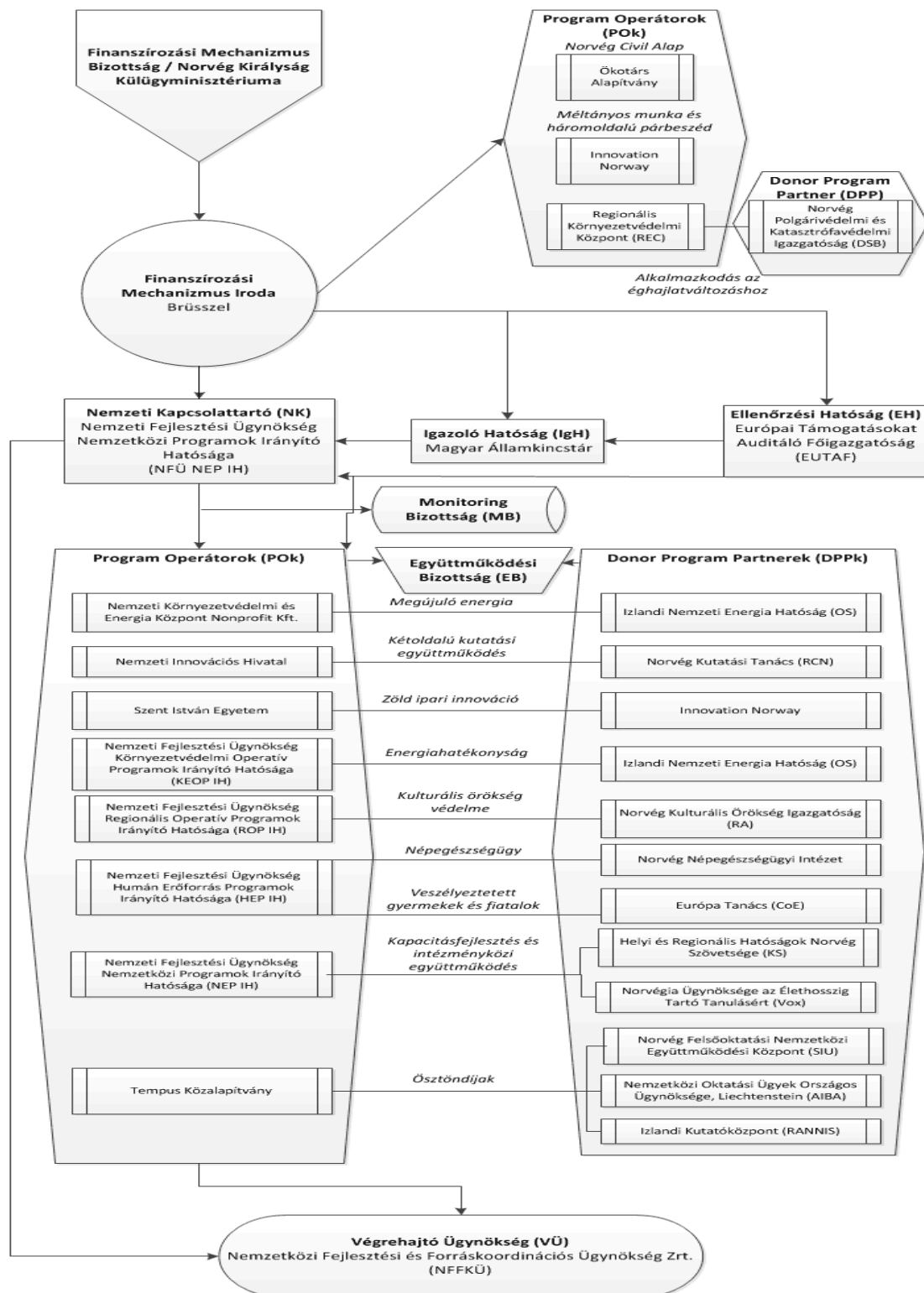
²

http://www.norvegia.hu/News_and_events/EGT_%C3%A9s_Norv%C3%A9g_Finansz%C3%ADroz%C3%A1si_Mechanizmus/Az-EGT-es-Norveg-Alapok-felfuggeszti-a-magyarorszag-i-kifizeteket/#.U3MrmvI_uCl

³ <http://jab.complex.hu/doc.php?docid=WKHU-QJ-XML-00000A1100236KOR>

nem felel meg ezeknek az elvárásoknak.

A NORVÉG ÉS EGT FINANSZÍROZÁSI MECHANIZMUSOK 2009-2014 INTÉZMÉNYRENDSZERE

Forrás: www.norvegalap.hu/intezmenyi-felepites

A Széchenyi Programiroda feladatköre sokat változott az elmúlt években. A hálózatot az Új Széchenyi Tervben (ÚSZT) meghirdetett pályázóközpontúság, minőség és hatékonyság elveinek megvalósulása érdekében hozták létre. Az Irodák tanácsadói tevékenységgel segítik a pályázók és kedvezményezettek munkáját, személyes konzultációs lehetőséget biztosítanak a projektek megvalósításával kapcsolatban felmerülő gyakorlati problémák megoldására. A Kormány 1034/2013. (II. 1.) Korm. határozatában az Európai Unió 2014–2020 közötti költségvetési időszakára való sikeres felkészülés érdekében az európai területi együttműködési programok előkészítésébe is bevonta a Programirodát. Az iroda részt vesz a határon átnyúló programok, és az INTERACT Program nemzetközi tervezési munkacsoportjában, valamint az elkészült operatív programokat benyújtja a Kormány elé.

A kormányhatározat alapján a Széchenyi Programiroda feladata lett volna a határon átnyúló programok intézményi kiépítésének tárgyalásai során a magyar álláspont kidolgozásának koordinációja és annak képviselője a szomszédos országok releváns hatóságaival folytatott tárgyalásokon.

A Programiroda 2013-ban részt vett a az Európai Területi Együttműködés célkitűzés alá eső (határmenti, transznacionális, interregionális) programok Monitoring/Irányító Bizottságainak munkájában a 2007-2013-as, illetve tervezésében a 2014-2020-as programozási időszakra nézve. A tervezési feladatokat ugyanakkor 2014. január 1-től az NGM vette át ezen a területen..

A fenti feladatok elvégzéséhez a Széchenyi Programiroda keretein belül létrehozásra került az Európai Területi Együttműködési Programelőkészítő Projektszervezet, amely 2013. május 1-én kezdte meg működését.

2014. január 1-től a Programiroda vette át a Norvég és EGT finanszírozási mechanizmusok intézményrendszerében a Nemzeti Kapcsolattartó feladatokat is. Kérdés, hogy miért május 9-én küldte el a Norvég kormány a levelet, miközben az intézményi átalakításról hónapokkal korábban döntés született.

1.3 Operatív programok elfogadása

A Partnerségi Megállapodást a kormány 2014. március 7-én nyújtotta be. Az eljárásrendi szabályok szerint a tagállamnak három hónap áll rendelkezésére, hogy az operatív programokat is benyújtsa. Ez a határidő június 7-én jár le.

Május 5-én a kormány már jóváhagyta az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program tervezetét és felkérte a nemzetgazdasági és nemzeti fejlesztési minisztert, hogy nyújtsa be azt formálisan is az Európai Bizottság számára (Kormány 1286/2014. (V.5.) Korm. határozata). A magyar kormány várhatóan május közepén elfogadja a többi operatív programot is.

Információnk szerint május 13-án ugyanakkor megérkezett a Bizottság véleménye a Partnerségi Megállapodásról. Elképzelhető, hogy az észrevételek kihatással lesznek a korábban elkészült Partnerségi Megállapodáshoz igazított operatív programokra is. Ebben az esetben ezeket a programokat át kell dolgozni, ami miatt várhatóan a programokat csak később tudjuk Brüsszelnek benyújtani.

2. Elemzések

2.1 Korlátozás az uniós forrásokra

Április végén, sajtóhírekre reagálva Csepreghy Nándor, a Miniszterelnökség fejlesztéspolitika kommunikációjáért felelős helyettes államtitkára bejelentette hogy az „*Európai Bizottság azt kérte, hogy a magyar kormány április 15-e után ne küldjön számlákat*”. A Bizottság ezzel az uniós források kifizetésében közreműködő hazai intézményrendszer utóbbi hónapokban történt átalakítására reagált, bár a számlák brüsszeli befogadásának korlátozására vonatkozó állásfoglalás részleteiben nyilvánosan nem ismert. Az átszervezés április 15-ei határidővel valósul meg, a Bizottság levél pedig április 16-én kelt.

A 2014-2020-as programozási időszak végrehajtási intézményrendszerének elvi kialakítása már 2012-ban megkezdődött. A Kormány még 2012-ben fogalmazta meg az egységesítés melletti szándékát (1600/2012 Korm. határozat), amely előre vetítette – a tárcáktól korábban intézményileg szigorúan elkülönülő – irányító hatósági és közreműködő szervezeti feladatok minisztériumi integrálását. Ezek az elvek azonban „kiterjedtek” a már működő, 2007-2013-as források elosztásában résztvevő intézményekre is, hiszen indokolatlannak tűnt két párhuzamos rendszert fenntartani a 2007-2013-as és a 2014-2020-as források elosztására. Az átalakítás jogi előkészítését illetve megalapozását korábbi havi jelentésünkben részletesen is bemutatattuk (2014. február), itt csak a határozatok megjelenését tartalmazó összefoglaló táblázatot mutatjuk be összefoglalásként.

4. TÁBLÁZAT: A KSZ-EK INTEGRÁLÁSÁT MEGALAPOZÓ ÉS ELŐKÉSZÍTŐ HATÁROZATOK

Határozat	Integrációt megalapozó utalás
1600/2012 (XII.17.) Korm. határozat	Elvek rögzítése: egységesítés, egyszerűsítés, közös koordináció kialakítása
1217/2013 (IV.18.) Korm. határozat	Intézményi kérdések tisztázására kitűzött határidő: 2013.06.30
1545/2013 (VIII. 15.) Korm. határozat	A 2014-2020-as időszak KSZ feladatait a minisztériumokba kell integrálni
1731/2013 (X.11.) Korm. határozat	A lebonyolítás elveinek rögzítése. Külső forrás nélkül, lehetőleg hazai forrásból kell finanszírozni az intézményrendszert.
1814/2013 (XI. 14.) Korm. határozat	IH-k integrálása a minisztériumokba
1085/2014 (II.28.) Korm. határozat	KSZ feladatok integrálása a minisztériumokba

Forrás: saját szerkesztés

2013 novemberében tehát az irányító hatóságok, 2014 februárjában pedig a közreműködő szervezeti feladatok minisztériumi beolvasztásáról döntött a kormány.

5. TÁBLÁZAT A KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZETEK ÁLTAL VÉGZETT FELADATOK ÁTCSOPORTOSÍTÁSA

Közreműködő Szervezet	Kezelt OP	A feladatokat átvevő minisztérium
MAG – Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.	Gazdaságfejlesztési Operatív Program	Nemzetgazdasági Minisztérium
KIKSZ Közlekedésfejlesztési Zrt.	Közlekedés Operatív Program	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
NKEK Nemzeti Környezetvédelmi és Energia Központ Nonprofit Kft.	Környezet és Energia Operatív Program	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.	Társadalmi Operatív Program és Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program	Emberi Erőforrások Minisztériuma

Forrás: 1085/2014 Korm. határozata alapján saját szerkesztés

Míg a 2014-2020-as időszakban működő végrehajtási intézményrendszer részletes kidolgozása és brüsszeli elfogadtatása a tervezési és programozási munkával párhuzamosan halad, a 2007-2013-as intézményi átalakítás akkreditációs problémákat vet fel az Európai Bizottság részéről.

Mivel számos tagállamban működik a magyar kormány által jelenleg elfogadotthoz hasonló intézményrendszer, ezért vélelmezhető, hogy a Bizottságnak elvi kifogása nincs az átalakítással kapcsolatban. Az új intézményrendszert ugyanakkor – miután a korábbi intézményrendszer az operatív programok rendszerleírásában, valamint magukban az elfogadott operatív program szövegekben foglaltakhoz képest jelentősen megváltozik, illetve jelentősen változnak az eljárásrendi szabályok a szereplők körének változásával - a 2007-2013-as időszak vonatkozásában akkreditálni kell.

Az optimista becslések szerint májusig lezárulhat az egyeztetés, de akár hónapokat is igénybe vehet az intézményrendszer hazai ellenőrző hatóság általi ellenőrzését követően az Európai Bizottság által történő átvilágítása.

A számlák be nem fogadása nem jelenti azt, hogy a kedvezményezettek nem jutnak forráshoz. A támogatások kifizetése a központi költségvetést terheli, a kormány utófinanszírozás keretében kapja majd meg ezeket az összegeket Brüsszeltől. A költségvetésért felelős helyettes államtitkár tájékoztatása szerint az állam átmenetileg

többlettel állampapír-finanszírozással biztosítja az át nem utalt forrásokat.⁴ Lényeges ugyanakkor, hogy éven belül megoldódjon a helyzet, mivel éven túli probléma esetén az éves költségvetési célokat is érintheti az uniós források ki nem fizetése.

A „felfüggesztés” miatt tehát a magyar költségvetésnek kell átmenetileg finanszíroznia az uniós projekteket. Ennek nagyságrendje csak az eddigi heti kifizetések alapján becsülhető. Az első negyedéves 25-30 milliárd forintos heti kifizetéssel számolva két hónapos egyeztetés 250 milliárd forintos kiadással jár átmenetileg a költségvetésnek. Elhúzódó tárgyalás esetén ez az összeg tovább emelkedhet.

Állampapír-finanszírozás mellett a fenti összegre rakódnak még a kamatterhek, amivel együtt fél évnél túl is elhúzódó egyeztetések esetén a költségvetést terhelő összeg elérheti a 300 milliárd forintot. Ha az éven is túlnyúlik a költségvetés finanszírozási „kényszere” úgy az éves államháztartási hiánycélt is veszélyeztetheti az „átmeneti” állapot. Számolni kell továbbá azzal is, hogy a 2014-2020-as források folyósításának legfontosabb feltétele, hogy legyenek elfogadott és Brüsszellel leegyeztetett operatív programok. Amíg azok nincsenek elfogadva, a tagállam csak saját (költségvetési) kockázatára tud pályázatokat meghirdetni. Ha a 2007-2013-as pályázatokat is a költségvetésnek kell finanszíroznia, úgy várhatóan még később jelenhetnek csak meg a 2014-2020-as programokhoz kapcsolódó kiírások, vagy a költségvetés kiadási tételei tovább emelkednek.

A számlák brüsszeli benyújtását korlátozó intézkedés mellett kockázatot jelent az intézményrendszer átalakítása miatti tényleges végrehajtási késedelem is. A közreműködő szervezetek feladatait április 15-ig kellett a tárcákba integrálni. Kérdéses és előre nehezen látható, hogy a humán erőforrás mekkora hányada marad az intézményrendszeren belül a változó javadalmazási és besorolási feltételek miatt. Külön figyelmet érdemel, hogy szakterületenként (pl. gazdaságfejlesztés) vagy eljárásrendi szakaszonként (pl. kifizetések) felfedezhetők-e kritikus pontok, ahol a fluktuáció elhúzódó problémákat vethet fel.

⁴ <http://www.magyarhirlap.hu/atmeneti-likviditasi-problema-az-eu-forrasok-felfuggesztese>